

Posudek diplomové práce Bc. Anny Kunáškové Využití hudby ve výuce českého jazyka na střední škole

Cílem diplomové práce Bc. Anny Kunáškové je ukázat možnosti funkčního propojení jazykové výchovy, slohové a komunikační výchovy i výchovy literární s výchovou hudební. Tento integrující přístup považujeme v současné době za vysoce aktuální. V práci je patrné autorčino zaujetí zvoleným tématem, které vyplývá nejen z jejího studijního zaměření, ale také z přesvědčení o účinnosti integrace předmětů.

Diplomandka nejprve analyzuje RVP pro gymnázia a RVP středního odborného vzdělávání a školní vzdělávací programy středních škol, na kterých prováděla výzkum. Také na základě analýzy tří publikací určených žákům středních škol autorka identifikuje tematické celky, o nichž lze předpokládat, že v nich bude propojení jednotlivých složek předmětu český jazyk a literatura a hudební výchovy funkční.

V úvodu autorka uvádí, že diplomová práce je rozdělena do tří základních kapitol, členění však tomu neodpovídá, kapitoly jsou v práci pouze dvě. Problém struktury diplomové práce spočívá v tom, že podkapitola s názvem Příklady praktického využití hudby v hodinách českého jazyka by měla být samostatnou kapitolou. Autorka ji zařadila do kapitoly Výzkum patrně z toho důvodu, že některé z návrhů v podkapitole uvedených ověřila v praxi. Cíl výzkumu je vymezen jako praktické ověření vlivu hudby na žákovské práce při tvůrčím psaní. Ve stylizaci hypotézy bohužel patrně vypadla část textu. V interpretaci výsledků výzkumu autorka porovnává texty žáků dvou tříd Gymnázia Jiřího Ortena v Kutné Hoře. Žáci jedné třídy byli inspirováni skladbou Antonia Vivaldiho Jaro, žáci druhé třídy byli inspirováni skladbou Bouře téhož skladatele. V interpretaci výsledných prací se autorka zaměřuje výhradně na rozdíly motivické. V této části práce mohla využít delší ukázky prací jednotlivých žáků, které dokumentují zjištěná fakta. Diplomandka zde uvádí: „Ač nebyly všechny práce líčením, každá z nich tematicky obsahovala prvky popisu přírody a téměř všechny byly pestré a bohaté na obrazná vyjádření.“ Při obhajobě by bylo vhodné toto vyjádření upřesnit. Lze procentuálně vyjádřit, v kolika pracích se vůbec nevyskytovaly takové znaky, abychom tyto texty mohli zařadit k subjektivně zbarvenému popisu?

Oceňuji, že některé z námětů aktivit autorka nechala ověřit učitelé tří středních škol, a to Církevního gymnázia v Kutné Hoře, Církevní střední školy v Plzni a Gymnázia v Blovicích. Diplomandka uvádí, že učitelé jí poskytovali zpětnou vazbu při rozhovoru a žáci zpětně hodnotili přínos aktivit v dotazníku. Je škoda, že výsledky dotazníků a rozhovory s učitelé nejsou v diplomové práci detailněji popsány a interpretovány.

Jako didakticky ne zcela vhodně zadanou považuji aktivitu zaměřenou na slovní druhy, vycházející z poslechu Smetanovy Vltavy. Žáci měli vyjádřit pocity z poslechu hudby pomocí čtyř základních slovních druhů. Autorka uvádí, že žákům Církevního gymnázia v Kutné Hoře „se líbila ukázka, popisovali ji jako hravou, uklidňující, relaxační, příjemnou“. Problém spočívá v tom, že Smetanova Vltava obsahuje řadu motivů, z nichž každý lze vyjádřit odlišnými přídavnými jmény. Hudba Smetanovy Vltavy je spíše vzrušující a okouzující než relaxační. Je vášnivá, majestátní, velkolepá, v rychlých pasážích energická, dynamická, dramatická, v klidných pasážích melancholická, dojemná, křehká. Je to emotivní a výrazově bohatá skladba. Nabízí se, aby žáci byli před samotným poslechem seznámeni s motivy, které v symfonické básni uslyší (prameny Vltavy, téma Vltavy, lesní téma – lesní roh, svatební scéna – polka, noční scéna – tanec víl, téma Vltavy, svatojánské proudy, téma Vltavy, Vyšehrad, Vltava mizí

v dále). Taková aktivita pak sice příliš nenapomůže upevnění znalostí slovních druhů, ale mohla by být východiskem aktivity vedoucí k porozumění symfonické básni a rozvíjející komunikační dovednosti žáků. V diskusi po poslechu by mohli s porozuměním vyjádřit své pocity související s jednotlivými hudebními motivy prostřednictvím vhodných přídavných jmen.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.

Plzeň 22. 5. 2023

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,
vedoucí diplomové práce

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Vejvodová